

Delårsrapport per april och helårsprognos 2017

Barn- och ungdomsnämnden

Dnr Bun 2017/178
Maj 2017

Innehåll

1.	BARN- OCH UNGDOMSNÄMNDEN	2
2.	SAMMANFATTNING MED VIKTIGA HÄNDELSER.....	2
3.	UPPFÖLJNING AV MÅL OCH RESULTAT	2
4.	UPPFÖLJNING AV FULLMÄKTIGE GIVNA UPPDRAG.....	4
5.	MEDARBETARE	6
5.1.	Medelålder.....	7
5.2.	Sjukfrånvaro	7
5.3.	Arbetet med medarbetarenkäten.....	8
5.4.	Rekryteringsläget.....	8
5.5.	Kompetensförsörjning	8
6.	EKONOMISKT RESULTAT	9
6.1.	Resultaträkning.....	9
6.1.	Resultat per verksamhet	10
6.2.	Resultat och prognos för egen regi.....	11
6.2.1.	Resultat och prognos	11
6.2.2.	Avvikelse per enhet	12
6.2.3.	Nyttjande av eget kapital	12
6.3.	Statsbidrag	12
6.4.	Risikanalys	13
7.	VOLYMER OCH VERKSAMHETSMÅTT	14
7.1.	Volymer.....	14
7.1.1.	Förskola/Pedagogisk omsorg 1-5 år	14
7.1.2.	Fritidshem/pedagogisk omsorg 6-9 år.....	14
7.1.3.	Utbildning.....	15
7.2.	Verksamhetsmått	15
8.	EXPLOATERINGAR	16
9.	INVESTERINGAR.....	17
10.	FRAMTIDEN.....	17
11.	BILAGA 1: KOMMUNALA FÖR- OCH GRUNDSKOLOR: PROGNOSEN PER ENHET	19
	BILAGA 1 – KOMMUNALA FÖR- OCH GRUNDSKOLOR: RESULTAT PER ENHET.....	44

1. BARN- OCH UNGDOMSNÄMNDEN

Nämnd: Barn- och ungdomsnämnden

Ordförande: Eva Ullberg (s)

Barn- och ungdomsdirektör: Minna Avrin

Antal anställda: 2 108, motsvarar 2 039 årsarbetare

Barn- och ungdomsnämnden fullgör kommunens uppgifter inom de delar av det offentliga skolväsendet som utgörs av förskola, fritidshem, förskoleklass, grundskola och grundsärskola. Nämnden ansvarar också för annan pedagogisk verksamhet, såsom öppen förskola, pedagogisk omsorg och öppen fritidsverksamhet.

2. SAMMANFATTNING MED VIKTIGA HÄNDELSER

En modell, med lagstiftningen som grund, för att skapa ett likvärdigt och kvalitativt mottagande av nyanlända elever är i gång. Tillströmningen av nyanlända elever fortsätter och är nu något jämnare än tidigare. Järfälla språkcentrum ansvarar för det centrala mottagandet.

Kommunens expansion och kapacitetsplanering har varit och kommer att vara en stor fråga under åren framöver. Under årets första tertiäl har en ytterligare förskola startat sin verksamhet, Förskolan Barken.

Rekrytering av skolledare, lärare och specialistkompetens inom bland annat elevhälsans område är fortsatt en utmaning. Konkurrensen om skickliga medarbetare är stor i hela landet, särskilt inom storstadsregionerna. Det bidrar till en hög rörlighet mellan närliggande kommuner vilket i sin tur inneburit att lönenivåerna stigit och bidragit till en svårhanterlig lönestruktur.

Skolinspektionen genomförde under senare delen av hösten 2016 sin regelbundna tillsyn i Järfälla. Beslutet på huvudmannanivå är ännu inte förvaltningen tillhanda.

3. UPPFÖLJNING AV MÅL OCH RESULTAT

Nedan följer en redovisning av måluppfyllelsen gällande de kommunala inriktningsmålen. De värden som nedan redovisas är de senaste uppgifter som är tillgängliga. Utvecklingsarbetet kring inriktningsmålen och dess effektmål fortgår. För övrigt har de av Kommunfullmäktige givna uppdragen genomförts. Vissa är avslutade och klara medan andra kommer att fortsätta.

Framtida tillväxt

Effektmål	Område	Trend	Måluppfyllelse
Verksamheten byggs ut i den takt som möter behoven hos invånarna samtidigt som kvaliteten i verksamheten fortsätter utvecklas.	Förskola		
	Skola		
	Fritidshem		
Kommunens elever ska	Skola		

känna trygghet i sitt val av gymnasieutbildning			
---	--	--	--

Analys

Under våren genomfördes årets önskemål om skola. Det visar sig att de flesta önskemålen kunnat tillgodoses. Även platstillgången för en förskoleplats har varit tillräcklig. Att kunna rekommendera sin förskola, fritidshem eller skola är ett mått i bedömningen av måluppfyllelse. Andelen som anser att de kan rekommendera verksamheten ligger på en stabil och hög nivå.

Kvalitativ välfärd

Effektmål	Område	Trend	Måluppfyllelse
Varje barn och elev ska utifrån sina egna förutsättningar utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål, <i>avseende</i> kunskaper, normer och värden.	Förskola		
	Grundskola		
	Fritidshem		
	Grundsärskola		
Folkbokförda elever i Järfälla ska i stigande grad uppnå behörighet till gymnasieskolans nationella program.	Grundskola		

Analys

I samband med årsbokslutet konstaterades att fritidshemmens kompletterade uppdrag behöver stärkas. Arbetet är nu påbörjat. Att öka andelen folkbokförda elever i Järfälla, som når behörighet i gymnasieskolans nationella program är ett viktigt fokusområde för skolorna.

Miljö och klimat

Effektmål	Område	Trend	Måluppfyllelse
Inne- och utemiljön i kommunens verksamheter är fria från gifter och verksamhetens är miljö- och klimatanpassad.	Förskola		
	Skola		
	Fritidshem		
Personalen har kunskap om miljö och hållbar utveckling.	Förskola		
	Skola		
	Fritidshem		

Analys

Miljö- och klimatarbetet inom barn- och ungdomsnämndens område är positivt och stabilt och pågår i samtliga enheter. Ett exempel är arbetet för giftfria förskolor och skolor där arbetet med utbyte av material är igång och det arbetet fortsätter.

Demokrati, öppenhet och trygghet

Effektmål	Område	Trend	Måluppfyllelse
Varje barn och elev ska känna trygghet, att de blir sedda och respekterade av andra barn, elever och vuxna och att de är en del av den sociala gemenskapen.	Förskola		
	Grundskola		
	Fritidshem		
	Grundsärskola		
Inget barn/elev ska utsättas för kränkande behandling, trakasserier eller diskriminering.	Förskola		
	Grundskola		
	Fritidshem		
	Grundsärskola		
Varje barn/elev ska känna delaktighet i och ha inflytande över beslut som rör dem själva och den verksamhet de finns i.	Förskola		
	Grundskola		
	Fritidshem		
	Grundsärskola		

Analys

Utvecklingsarbetet inom området demokrati, öppenhet och trygghet fortsätter. Olika åtgärder för att minimera att barn och elever upplever att de blir kränkta har diskuterats. Ett exempel som barn- och ungdomsförvaltningen inför till hösten är en ytterligare kanal för att anmäla kränkningar. Skolorna har det yttersta ansvaret för att förhindra att kränkningar sker och att åtgärda dem, men denna kanal ger eleverna en möjlighet till att lyfta sin upplevelse.

4. UPPFÖLJNING AV FULLMÄKTIGE GIVNA UPPDRAG

Uppdrag:	Status:	Kommentar:
Samtliga nämnder och styrelser ges i uppdrag att genomföra barnkonsekvensanalyser i beredning av samtliga beslut som fattas.	Klart	Fortsatt arbete med barnkonsekvensanalyserna är att utveckla kvaliteten i dessa.
Samtliga nämnder och styrelser ges i uppdrag att anlita ”välfärdsjobbare”.	28 välfärdsarbetare	Att ta emot välfärdsjobbare är ett återkommande arbete.
Samtliga nämnder och styrelser ges i uppdrag att anlita feriepraktikanter.	Klart för 2016	Att ta emot feriepraktikanter är ett återkommande arbete.

<p>Barn- och ungdomsnämnden ges i uppdrag att ta fram förslag till minskad administrativ rapportering mellan enheter och förvaltning för beslut i nämnden.</p>	<p>Klart</p>	<p>Uppdraget är kopplat till barn- och ungdomsnämndens personalförsörjningsplan och kommer att följas upp i slutet av 2017.</p>
<p>Barn- och ungdomsnämnden ges i uppdrag att öka lärartätheten i förskolan i syfte att öka likvärdigheten och förbättra måluppfyllelsen. Barn- och ungdomsnämnden ges i uppdrag att vid delårsbokslut och årsbokslut rapportera på vilket sätt lärartätheten har ökat i förskolan. 7 000 tkr</p>	<p>Klart</p>	<p>Lärartätheten har ökat med åtta tjänster på de kommunala förskolor som fick medel för detta. En regressionanalys från Statistiska Centralbyrån var utgångspunkten för fördelningen. Fördelning av medel till de fristående förskolorna i Järfälla samt förskolor i andra kommuner och kommunala förskolorna i Järfälla grundades i antalet barn i förskoleverksamheten.</p>
<p>Barn- och ungdomsnämnden ges i uppdrag att öka lärartätheten i förskoleklass, samt i årskurs 1-3, i syfte att öka likvärdigheten och förbättra måluppfyllelsen. Barn- och ungdomsnämnden ges i uppdrag att vid delårsbokslut och årsbokslut rapportera på vilket sätt lärartätheten har ökat i förskoleklass, samt i årskurs 1-3. 11 000 tkr</p>	<p>Klart</p>	<p>Lärartätheten har ökat med 16 tjänster på de kommunala skolor som fick medel för detta. En regressionanalys från Statistiska Centralbyrån var utgångspunkten för fördelningen. Fördelning av medel till de fristående grundskolorna i Järfälla samt grundskolor i andra kommuner och kommunala grundskolorna i Järfälla grundades i antalet barn i förskoleklass och i årskurs 1-3.</p>
<p>Barn- och ungdomsnämnden ges i uppdrag att, utöver ordinarie lönerevision, höja lärarlönerna. 6 000 tkr</p>	<p>Klart</p>	<p>Fördelning av medel till de fristående för- och grundskolorna i Järfälla samt för- och grundskolor i andra kommuner och kommunala för- och grundskolorna i Järfälla grundades i antalet elever.</p>
<p>Barn- och ungdomsdirektören ges i uppdrag att i februari 2016 rapportera till nämnden vilka grupper</p>	<p>Klart</p>	<p>Rapporterat för nämnden vid februarisammanträdet.</p>

som särskilt prioriteras för höjda lärarlöner.		
Barn- och ungdomsnämnden ges i uppdrag att ge alla grundskolelever i Järfälla tillgång till egen surfplatta eller dator i skolan. 8 000 tkr	Klart	Fördelning av medel till de fristående för- och grundskolorna i Järfälla samt för- och grundskolor i andra kommuner och kommunala för- och grundskolorna i Järfälla grundades i antalet elever. Inom de kommunala skolorna uppnås nu en täthet på en lärplatta per två elever i årskurs 1-3 och en för varje elev i årskurs 4-9.
Barn- och ungdomsnämnden ges i uppdrag att inom ram för den förstärkta barn- och elevpengen finansiera 846 tkr för att, utöver ordinarie lönerevision, höja lönerna för skolledarna inom de kommunala enheterna	Genomfört i ordinarie löneöversyn för 2017	Fördelning innebar ett påslag på 2088 kronor förutom ordinarie löneökning.
Barn- och ungdomsnämnden ges i uppdrag att se över förutsättningarna för samt ekonomiska konsekvenser av att föra över ”golvet” för den socioekonomiska ersättningen till grundpengen för förskoleklass och grundskola.	Uppdraget rapporterades till barn- och ungdomsnämnden i april 2017.	

5. MEDARBETARE

Antalet anställda personer/årsarbetare vid barn- och ungdomsförvaltningen fortsätter att öka jämfört med tidigare år. Järfälla växer vilket avspeglar sig i antal medarbetare inom för- och grundskolor. Antalet årsarbetare tar hänsyn till anställdas omfattning i tjänsten. Det innebär att anställda som arbetar mindre än 100 procent räknas till den andel de är anställda. Antalet faktiska årsarbetare tar även hänsyn till föräldraledigheter, tjänstledigheter och långtidssjukfrånvaro. Ambitionen med detta nyckeltal är att visa personalstyrkans storlek som faktiskt utför arbete. Även här ser man att antalet årsarbetare har ökat under de gångna åren. Däremot är andelen män i förhållande till andelen kvinnor konstant. Kvinnor fortsätter att vara i klar majoritet inom verksamheterna.

Antal anställda	2017*		2016		2015	
	Andel	Antal	Andel	Antal	Andel	Antal
Personer	100	2161	100	2108	100	2096
varav kvinnor	81	1760	81	1713	82	1716
varav män	19	401	19	395	18	380
Årsarbetare	100	2090	100	2039	100	2013
varav kvinnor	82	1704	81	1660	82	1650
varav män	18	385	19	379	18	364

*) observera att statistiken för 2017 endast gäller för tertial 1.

5.1. Medelålder

Kvinnornas medelålder har höjts från 44 år 2016 till 45 år 2017 och männens medelålder har höjts från 40 år 2016 till 43 år 2017. Förändringen är marginell.

Medelålder	2017*	2016	2015
Totalt	45	44	45
varav kvinnor	45	44	46
varav män	43	40	43

*) observera att statistiken för 2017 endast gäller för tertial 1.

5.2. Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaron för hela 2016 var 6,7. Under första tertialen 2017 är sjukfrånvaron 7,1. Dock påverkas resultatet av aprils siffror där all frånvarorapportering ännu inte kommit in i systemet. Sannolikt innebär detta att sjukfrånvaron troligtvis är något högre än 7,1.

Sjukfrånvaro 2017*	Jan-apr	Januari	Februari	Mars	April
Totalt	7,1	7,2	8,6	7,9	4,7
< -29 år	7,5	8,1	9,5	8,3	3,6
30-39 år	6,3	6,5	7,7	7,0	4,1
>50 år	8,0	8,0	9,4	9,0	5,5
Andel anställda utan sjukfrånvaro	49,0	74,4	58,8	49,2	49,3
Andel av total sjukfrånvaro som varit frånvarande i minst 60 dagar	46,6	46,4	38,7	42,1	65,7

*) Uppgifter gällande sjukfrånvaro per åldersgrupp är hämtade från Hypergene.

Arbetet med att hantera och sänka sjukfrånvaron inom förvaltningen har fortsatt under 2017. Det har startats en grupp i kommunen där personalkonsulter från olika förvaltningar arbetar med en kommungemensam strategi för att sänka sjukfrånvaron. Detta skall göras genom att bland annat kartlägga rehabiliteringsärendena inom varje förvaltning samt leta efter nya lösningar för de längst pågående ärendena inom den egna förvaltningen.

Personalkonsulterna fortsätter även att stötta cheferna i deras ärenden. Under tidig vår träffade personalkonsulterna även varje enhetschef tillsammans med dennes

verksamhetschef för att gå igenom sjukfrånvaron samt för att gå igenom de rehabiliteringsärenden som fanns på enheten. Då insatsen var lyckad är ett liknande möte även planerat till hösten 2017.

5.3. Arbetet med medarbetarenkäten

Svarsfrekvensen har ökat från tidigare år. Alla enheter har varit med och arbetat med sina resultat. Detta har skett i mindre grupper på exempelvis arbetsplatsträffar (APT). Varje enhet har sedan gjort en sammanställning över resultatet och skickat in denna till central förvaltning. Det har även tagits fram en arbetsmiljöplan för förvaltningen. De två områdena som är i fokus under året är *Arbetsrelaterad utmattning* och *Ledarskap – tydlighet och återkoppling*. Planen innehåller en rad olika aktiviteter som skall utföras till nästa medarbetarundersökning.

5.4. Rekryteringsläget

Perioden 2017-01-01 – 2017-04-30 annonserade Barn- och ungdomsförvaltningen efter 178 tillsvidare tjänster samt 37 tidsbegränsade. En tendens som är tydlig är att det är svårt att hitta den kompetens som tjänsten efterfrågar i och med det stora behovet av lärare och förskollärare. Det är även stor konkurrens bland utbildad personal i Stockholmsområdet. Behovet av rekrytering de kommande åren kommer samband med expansionen i Järfälla att öka.

5.5. Kompetensförsörjning

Arbetet fortsätter med att motivera medarbetare som vill läsa upp behörigheter att söka medel ur kommunens kompetensfond. Det pågår även ett utvecklingsarbete med kompetenskartläggnings- verktyget KOLL för att underlätta arbetet kring förvaltningens kompetensförsörjning. Ytterligare åtgärder i rekryteringsarbetet är förvaltningens arbete tillsammans med de olika lärosätena gällande professionutveckling och blivande lärares verksamhetsförlagda utbildning (VFU). Förvaltningen deltar dessutom i olika rekryteringssammanhang med mera. Förvaltningen kommer vidare se över vilka kanaler och metoder som kan nyttjas i rekrytering.

6. EKONOMISKT RESULTAT

6.1. Resutaträkning

Resultatet för januari till april visar på ett överskott på 19,4 mnkr mot ett budgeterat överskott på 8,9 mnkr, det vill säga överskottet är 10,5 mnkr högre än budgeterat.

Mnkr	Budget 2017	Bokslut 17-04-30	Prognos 17-12-31	Budget- avvikelse	Bokslut 16-04-30	Bokslut 2016
Kommunbidrag	1 571,4	523,8	1 571,4	0,0	503,0	1 507,7
Externa intäkter	174,9	64,7	189,2	14,3	59,2	191,3
Interna intäkter	2,6	1,5	3,6	1,0	1,3	5,8
Summa intäkter	1 749,0	590,0	1 764,2	15,3	563,6	1 704,8
Kostnader						
Personal	-999,8	-323,9	-1 003,3	-3,4	-301,9	-947,6
Entreprenader	-381,1	-127,8	-387,8	-6,6	-119,9	-368,7
Lokalkostnader	-201,4	-67,4	-207,6	-6,2	-58,9	-181,0
Kapitaltjänstkostnader	-6,8	-2,2	-7,1	-0,3	-1,8	-7,0
Övriga kostnader	-159,8	-49,2	-163,5	-3,7	-43,6	-162,0
Summa kostnader	-1 749,0	-570,6	-1 769,1	-20,2	-526,1	-1 666,3
Resultat	0,0	19,4	-4,9	-4,9	37,5	38,5

På intäktssidan beror avvikelsen på högre barnomsorgsavgifter och ej budgeterade intäkter för statsbidrag.

Kostnaderna ligger totalt sett något lägre än budget. De kostnader som överskrider budget är främst ”köp av huvudverksamhet” vilket förklaras av högre volymer på fristående för- och grundskolor. Även kostnader för inhyrd personal, hyra/leasing av anläggningstillgångar och lokalkostnader visar ett högre utfall än budget. Orsaken till att lokalkostnaderna stiger är att nya lokaler har färdigställts under 2017, vilket påverkar kostnaden. Kostnader med ett lägre utfall än budget är externa specialplaceringar och tilläggsbelopp samt köpta tjänster.

Prognostiserat resultat för 2017 uppgår till -4,9 mnkr jämfört med budgeterat nollresultat. De externa intäkterna förväntas öka jämfört med budget och bland dessa märks barnomsorgsavgifter, ej budgeterade intäkter för statsbidrag och högre intäkter för verksamhetsförlagd utbildning. Kostnaderna ökar till följd av ökade volymer och då för fristående enheter (se rad för Entreprenader). Även lokalkostnaderna kommer att öka mot budget, på grund av att nya lokaler har öppnat. Ökningen av övriga kostnader består framförallt av högre kostnader för leasing av IT-utrustning, fastighetsrelaterade kostnader och tillfälligt inhyrd personal.

En jämförelse mellan bokslutsmånaderna januari till april och prognosmånaderna för resterande del av året visar att resultatet går från positivt till negativt. Trenden beror framförallt på högre kostnader under höstterminen jämfört med vårterminen där hyror för nya och ombyggda lokaler, men även högre volymer för externa aktörer, sticker ut. Även högre personalkostnader förväntas under höstterminen, vilket en del balanseras av intäkter för statsbidrag, vilka förväntas öka med motsvarande belopp.

6.1. Resultat per verksamhet

Verksamhet	Resultat 17-04-30	Prognos 17-12-31	Budget- avvikelse	Budget 2017
Politisk ledning	0,0	0,0	0,0	0,0
Central förvaltning	3,7	0,0	0,0	0,0
Förskola/ped.omsorg 1-5 år	8,0	3,0	3,8	-0,8
Fritidshem/ped.omsorg 6-9 år	11,4	31,7	5,0	26,7
Utbildning	-3,7	-39,5	-13,7	-25,9
Summa	19,4	-4,9	-4,9	0,0

Politisk ledning

Politisk ledning beräknas göra ett nollresultat för året.

Central förvaltning

Enheterna inom Central förvaltning beräknas göra ett nollresultat för 2017.

Verksamhetsområdet förskola/pedagogisk omsorg

Prognosen för verksamhetsområdet förskola och pedagogisk omsorg visar ett överskott om 3,0 mnkr för 2017, vilket är 3,8 mnkr bättre än budget.

Volymerna förväntas totalt sett bli 7 fler än budgeterat inom verksamhetsområdet, där volymerna inom förskolan ökar med 18 barn medan volymerna inom pedagogisk omsorg minskar med 11 barn. Ökningen inom förskolan står framförallt de fristående enheterna för, medan Järfällas kommunala enheter minskar både inom förskola och pedagogisk omsorg.

På intäktssidan ses framförallt högre förväntade intäkter för barnomsorgsavgifter, mycket beroende på den intäktsjämförelse som gjorts under våren.

Kostnaderna för vissa volymrelaterade kostnader, så som lokalpeng och kvalitetspeng, överskattades i budgeten för verksamhetsområdet. De förväntas därför bli lägre än budgeterat, trots marginellt högre volymer. Även kostnader relaterade till ” Barn i behov av särskilt stöd” förväntas bli lägre än budgeterat, vilket dock är något som snabbt kan förändras. Samtidigt kommer lokalkostnaderna öka jämfört med budget, vilka är hänförliga till Kopparvägens förskola som förväntas öppna i nya lokaler under hösten. För övrigt avviker de kommunala förskolorna något mot budget, vilket framförallt är relaterat till enheten Herresta för- och grundskola. Mer utförliga kommentarer läses i avsnitt 6.2.

Verksamhetsområdet fritidshem/fritidsklubb

Verksamhetsområdet fritidshem och fritidsklubb prognostiserar ett överskott om 31,7 mnkr, vilket är 5,0 mnkr högre än budget.

Volymerna inom verksamhetsområdet förväntas bli 56 fler än budget och ökningen ses framförallt bland fristående enheter som totalt sett ökar med 50 elever jämfört med budget. Järfällas kommunala enheter minskar volymerna marginellt mot budget.

Den positiva avvikelser av högre intäkter för barnomsorgsavgifter, lägre förväntade kostnader för tilläggsbelopp och lokalbidrag för Järfällas kommunala verksamheter.

Verksamhetsområdet utbildning

I verksamhetsområdet utbildning ingår förskoleklass, grundskola och grundsärskola. Prognosen visar ett underskott om -39,8 mnkr, vilket är -13,9 mnkr sämre än budgetterat resultat.

Den enskilt största förklaringen till avvikelser är en volymökning med 30 elever jämfört med budget, vilket leder till ökade kostnader för nämnden. Ökningen ses framförallt inom grundskolan som ökar med 69 elever där fristående enheter och kommunala enheter i andra kommuner står för hela ökningen. Samtidigt minskar Järfällas kommunala enheter volymerna både inom grundskolan och förskoleklass. För grundsärskola och samundervisning prognostiseras marginellt lägre volymer.

Förutom volymavvikelsen förväntas högre lokalkostnader jämfört med budget, vilket framförallt förklaras av om- och tillbyggnationen av Olovslundskolan. Prognosen visar samtidigt lägre förväntade kostnader för tilläggsbelopp och specialplaceringar, som följd av färre dyra externa specialplaceringar och som följd av färre elever inom särskilda undervisningsgrupper.

För Järfällas kommunala verksamheter förväntas högre kostnader för leasing av IT-utrustning och för tillfälligt inhyrd personal.

6.2. Resultat och prognos för egen regi

6.2.1. Resultat och prognos

Mnkr	Bokslut 17-04-30	Budget 17-04-30	Budget- avvikelse	Prognos 17-12-31	Budget 2017	Budget- avvikelse
Intäkter och inkomster	458,1	454,0	4,1	1 375,7	1 369,8	5,9
Intäkter	458,1	454,0	4,1	1 375,7	1 369,8	5,9
Anlägg/Inven/Konsult, Bidrag	-18,4	-18,4	,0	-55,5	-55,3	-,1
Personalkostnader	-314,9	-315,8	,9	-973,1	-973,4	,3
Lokalkostnader och drift	-73,9	-72,5	-1,4	-222,1	-219,6	-2,4
Övriga rörelsekostnader	-41,9	-38,1	-3,8	-120,1	-114,8	-5,3
Avskrivningar	-2,2	-2,1	,0	-6,8	-6,6	-,2
Finansiella kostnader	,0	,0	,0	,0		,0
Kostnader	-451,3	-446,9	-4,4	-1 377,6	-1 369,8	-7,8
Resultat	6,8	7,2	-,3	-1,9	,0	-1,9

Helårsprognosen för 2017 visar på ett negativt resultat på -1,9 mnkr. Intäkterna visar på ett utfall på 1 375,7 mnkr vilket är 5,9 mnkr högre än budget. Det positiva utfallet av intäkter beror på högre intäkter för statsbidrag än budgeterat. Samtidigt har de kommunala för- och grundskolorna en lägre intäkt för barn- och elevpeng på grund av lägre volymer än budget.

Prognosen för kostnaderna visar ett utfall 1 377,6 mnkr och avviker negativt mot budget med 7,8 mnkr. De större kostnadsavvikelserna är högre kostnader för IT och leasing, reparations- och ombyggnadskostnader för fastighet, högre hyreskostnader än budgeterat samt en högre kostnad förknippad med tillfälligt inhyrd personal.

6.2.2. Avvikelse per enhet

Herresta för- och grundskola visar en helårsprognos om -3,9 mnkr vilket är en budgetavvikelse på 2,0 mnkr. Avvikelsen beror dels på en intäktstapp på volymer under våren och i synnerhet på nystartade förskolan Barken. Andra faktorer som påverkat prognosen negativt är ökade IT-kostnader samt ökade kostnader för personal i samband med sjukskrivningar. Då flertalet av Herrestas enheter är fortfarande nya, så har det krävts ett flertalet justeringar i fastigheterna och därtill ökade kostnader som går på driftbudgeten. Enheten arbetar med en handlingsplan i grunden för att kunna nå upp till en budget i balans.

Resterande enheter prognostiserar resultat i nivå med budget, det vill säga ett nollresultat. Sammantaget prognostiserar de kommunala för- och grundskolorna ett underskott på 1,9 mnkr.

6.2.3. Nyttjande av eget kapital

I enlighet med Barn- och ungdomsförvaltningens ekonomistyrregler kan Järfälla kommuns för- och grundskolor begära att få använda eget kapital, det vill säga tidigare års överskott. Nyttjande av positivt eget kapital anmäls i samband med budget och bör avse utveckling eller omställning av tillfällig karaktär. Vid utvecklingsrelaterade insatser kan eget kapital tillåtas minska till 2 procent av kostnadsbudget. Vid omställningsrelaterade insatser kan eget kapital tillåtas minska till noll. Begäran om nyttjande av eget kapital kan komma att godkännas även om anmälan görs i samband med tertialbokslut per april eller augusti. Följande kommunala enheter ansöker om att få använda eget kapital under 2017:

Enhet	Kostnad avser	Belopp, tkr
Barkarbyskolan	Handledning och fortbildning Tillfällig utökning av personal	400
Lundskolan	Utveckling av grupp med elever med särskilda behov Omställning av lokaler till verksamhetens nya behov	500
Neptuniskolan	Utbildning, stärka barns integritet vid digitalt arbete Omställning från gamla till nya lokaler	100
Skälbyskolan	Förbättring av arbetsmiljön	225
Totalt		1 225

Sammanlagt ansöker de fyra enheterna att använda 1 225 tkr av eget kapital till utveckling- och omställningskostnader av tillfällig karaktär. Nyttjandet av eget kapital ingår inte i prognosen för 2017. Prognosen kommer att justeras i enlighet med det beslut som Kommunstyrelsen kommer att ta beträffande nyttjandet av eget kapital.

6.3. Statsbidrag

Barn- och ungdomsnämnden ansöker om statsbidrag för cirka 82 mnkr för 2017. De flesta bidragen söks från Skolverket, men även ifrån Migrationsverket, Jordbruksverket och Boverket. Bidragen fördelar sig på 21 olika bidrag och varierar i belopp mellan 16 tkr för ”omsorg på kvällar och helger” och 22,7 mnkr för ”maxtaxa”, ett bi-

drag för att Järfälla kommun ska kunna erbjuda förskola och fritidshem till maxtaxa. Andra betydelsefulla statsbidrag är ”lärarlönelyftet” på 16,1 mnkr samt ”lågstadie- och fritidshemssatsningen” på sammanlagt 18,7 mnkr. Så gott som alla statsbidrag syftar till att öka personaltätheten eller höja lönenivån inom för- och grundskolan. Samtliga bidrag är riktade till ett speciellt ändamål, vilket innebär att om bidraget inte används, återbetalas bidraget till respektive myndighet.

Bidrag som söks	Myndighet	Annan inblandad förvaltning	Ansökt belopp	Bidraget kommer att sökas senast	Uppskattat belopp
EU-bidrag Skolmjölksstöd	Jordbruksverket	KOF	366 932		
Fortbildning inom specialpedagogik 2017	Skolverket		743 400		
Fritidshemsatsningen VT17	Skolverket		1 879 097		
Fritidshemsatsningen HT17	Skolverket			2017-05-15	1 865 899
Karriärtjänster, "förstelärare" 2017	Skolverket	KOF	5 525 000		
Kvalitetssäkrande åtgärder 2017	Skolverket		4 299 192		
Lovskola 2017	Skolverket		1 068 639		
Lågstadiesatsningen VT17	Skolverket		7 557 454		
Lågstadiesatsningen HT17	Skolverket			2017-05-15	7 474 113
Läraryftet VT 2017	Skolverket		64 375		
Läraryftet HT 2017	Skolverket		30 000		
Lärarlönelyftet 2017	Skolverket	KOF	8 048 251	2017-11-01	8 000 000
Läsllyftet VT17	Skolverket		162 000		
Läsllyftet HT17	Skolverket	KOF	194 250		
Läxhjälp 2017	Skolverket		2 314 000		
Ersättning Nyanlända Migrationsverket	Migrationsverket			2017-06, 2017-1	4 600 000
Maxtaxa 2017	Skolverket		22 681 944		
Mindre barngrupper förskolan VT17	Skolverket		285 000		
Mindre barngrupper förskolan HT17	Skolverket		300 000		
Omsorg kvällar, nätter, helger 2017	Skolverket		16 048		
Papperslösa barn VT17	Skolverket		211 230		
Papperslösa barn HT17	Skolverket			2017-09-15	200 000
Personalförstärk elevhälsan och specialpedagogik	Skolverket	KOF	1 022 755		
Personalförstärkning i skolbibliotek VT17	Skolverket		198 750		
Personalförstärkning i skolbibliotek HT17	Skolverket		112 625		
Skapande skola	Kulturrådet	KDF	1 300 000		
Upprustning utemiljö (Boverket *)	Boverket	BMF	1 894 903		
Samordnare nyanlända VT2017	Skolverket	KOF	138 200		
Summa			60 414 045		22 140 012
				Totalt	82 554 057

*) Statsbidrag Boverket totalt 1895 tkr som periodiseras 2017-2019

Alla intäkter för statsbidrag motsvaras av en kostnad i resultaträkningen.

6.4. Riskanalys

Prognosen innehåller vissa poster som är svårbedömda och därför förknippade med en viss osäkerhet och risk för ökade kostnader. Dessa osäkra poster är;

- Volymen för hösten 2017 är fortfarande en stor osäkerhet. Faktorer som kan påverka är storleken på inflyttningen till kommunen och flyktingsituationen. Sena registreringar av placeringar i Procapita gör också att volymer kan ändras retroaktivt för våren. Om volymerna ökar i genomsnitt med 1% mot budgeterad nivå, dvs med 180 barn och elever, ökar kostnaden med cirka 14 mnkr.
- Personalkostnaderna för 2017 är en stor osäkerhet då lönerrevisionerna ännu inte är klara för alla fackliga organisationer. Det finns en budgeterad löneökning på 2,5%, och ökar lönerna med ytterligare 1% motsvarar det cirka 8,5 mnkr.

- Rekrytering av behörig personal till verksamheten, en post som kan leda dels till höga rekryteringskostnader men även till en höjd lönenivå. Om personalomsättningen ökar med 1 procent innebär det ökade kostnader med cirka 750 tkr i enbart administrationskostnader, det vill säga alla kostnader i samband med upplärning och produktivitetsförlust ingår inte.
- IT-kostnader, eftersom Järfälla kommun kommer att gå in i nya avtal för IT, både IT-struktur och IT-arbetsplatser, råder det en osäkerhet om vad det kommer att innebära kostnadsmässigt. Om kostnaderna ökar med 5% motsvarar det en ökning på 1,1 mnkr.

I syfte att eliminera risken för underskott pågår arbete med främst följande;

- Kontinuerlig uppföljning av volymutvecklingen
- Handlingsplaner för de kommunala för- och grundskolor som riskerar underskott.

7. VOLYMER OCH VERKSAMHETSMÅTT

7.1. Volymer

7.1.1. Förskola/Pedagogisk omsorg 1-5 år

Antal barn	Budget 2017	Utfall 17-04-30	Prognos 2017	Avvikelse 2017
Förskola/ped omsorg 1-5 år	4 491	4 510	4 498	7
- varav egen regi	3 174	3 144	3 154	-20

Antalet förskolebarn ligger över budgeterad nivå under januari till april, men bedömningen är att antalet kommer att gå ner något under hösten och landa på budgeterad nivå.

7.1.2. Fritidshem/pedagogisk omsorg 6-9 år

Antal elever	Budget 2017	Utfall 17-04-30	Prognos 2017	Avvikelse 2017
Fritidshem/ped omsorg 6-9 år	3848	3 885	3 904	56
- varav egen regi	3596	3 566	3 580	-17

Antalet elever som deltar i verksamhet på fritidshem och pedagogisk verksamhet var under januari till april 3 885, vilket är 37 fler än budgeterat. Prognosen visar att ökningen kommer att fortsätta under hösten och ligga på cirka 3 904 elever. Ökningen är inom fristående regi.

7.1.3. Utbildning

	Budget 2017	Utfall 17-04-30	Prognos 2017	Avvikelse 2017
Förskoleklass	1 028	1 010	994	-34
- varav egen regi	932	930	916	-16
Grundskola	8 742	8 622	8 811	69
- varav egen regi	7 140	6 986	7 122	-19
Grundsärskola	75	70	71	-4
- varav egen regi	47	44	47	0
Total	9 845	9 702	9 876	30
- varav egen regi	8 119	7 960	8 085	-34

Inom verksamhetsområde utbildning ligger utfallet i perioden januari till april under budget med 143 elever. Det är utbildning i kommunal regi som underskrider budget medan skolor i fristående regi visar ett högre utfall än budget. På helåret visar prognosen att antalet elever kommer att överskrida budget med cirka 30 elever och det inom grundskolan, medan elever i förskoleklass och grundsärskola kommer att ha färre elever.

7.2. Verksamhetsmätt

	Köp av tjänst (mnkr)			Köp av tjänst (%)		
	2017	2016	2015	2017	2016	2015
Förskola och pedagogisk omsorg 1-5 år						
Egen regi	400,8	376,7	361,0	69%	69%	69%
Extern regi						
Kommunal verksamhet	3,8	2,9	2,6	1%	1%	0%
Friskolor	174,0	167,0	162,2	30%	31%	31%
Övriga statliga myndigheter	0,0	0,0	0,0	0%	0%	0%
Summa extern regi	177,8	169,9	164,8	31%	31%	31%
Summa	578,6	546,6	525,8	100%	100%	100%

	Köp av tjänst (mnkr)			Köp av tjänst (%)		
	2017	2016	2015	2017	2016	2015
Fritidshem och fritidsklubb						
Egen regi	187,9	179,6	165,1	92%	92%	92%
Extern regi						
Kommunal verksamhet	2,5	2,5	1,2	1%	1%	1%
Friskolor	13,7	13,5	13,8	7%	7%	8%
Övriga statliga myndigheter	0,1	0,3	0,1	0%	0%	0%
Summa extern regi	16,2	16,3	15,1	8%	8%	8%
Summa	204,2	195,9	180,1	100%	100%	100%

Utbildning	Köp av tjänst (mnkr)			Köp av tjänst (%)		
	2017	2016	2015	2017	2016	2015
Egen regi	688,5	660,9	608,7	80%	80%	80%
Extern regi						
Kommunal verksamhet	22,7	27,5	23,4	3%	3%	3%
Friskolor	152,8	135,1	126,0	18%	16%	17%
Övriga statliga myndigheter	0,6	1,6	1,5	0%	0%	0%
Summa extern regi	176,1	164,3	150,9	20%	20%	20%
Summa	864,6	825,1	759,6	100%	100%	100%

Förskola och pedagogisk omsorg 1-5 år	Bruttokostnad per barn inklusive lokalkostnader (tkr)			Bruttokostnad per barn exklusive lokalkostnader (tkr)		
	2017	2016	2015	2017	2016	2015
Egen regi	127,1	123,1	119,0	106,4	104,9	103,1
Extern regi						
Kommunal verksamhet	132,3	121,2	118,3	115,1	105,1	104,0
Friskolor	132,3	130,5	128,1	115,1	112,8	111,4
Övriga statliga myndigheter	-	-	-	-	-	-
Summa	128,6	125,3	121,7	109,0	107,2	105,7

Fritidshem och fritidsklubb	Bruttokostnad per barn inklusive lokalkostnader (tkr)			Bruttokostnad per barn exklusive lokalkostnader (tkr)		
	2017	2016	2015	2017	2016	2015
Egen regi	52,5	52,2	43,4	43,6	43,7	37,7
Extern regi						
Kommunal verksamhet	49,9	70,9	55,9	49,9	70,9	55,9
Friskolor	49,9	54,5	52,6	49,9	54,5	52,6
Övriga statliga myndigheter	-	-	-	-	-	-
Summa	52,3	52,6	45,0	44,1	44,8	39,7

Utbildning	Bruttokostnad per barn inklusive lokalkostnader (tkr)			Bruttokostnad per barn exklusive lokalkostnader (tkr)		
	2017	2016	2015	2017	2016	2015
Egen regi	85,2	83,8	80,6	72,3	71,8	71,0
Extern regi						
Kommunal verksamhet	98,0	109,6	117,2	84,4	98,1	105,6
Friskolor	98,0	94,5	90,3	84,4	81,6	78,7
Övriga statliga myndigheter	-	-	-	-	-	-
Summa	87,6	86,2	82,8	74,5	74,1	72,8

8. EXPLOATERINGAR

Inför expansionen i Järfälla och därmed det ökade behovet av nya för- och grundskolor arbetar Barn- och ungdomsnämnden tillsammans med Bygg- och miljönämnden med en kapacitetsplan. Planen bygger på Statistiska centralbyråns befolkningsprognos och beskriver vilka för- och grundskolor som behöver byggas. Den visar även var de ska byggas och när. Planen uppdateras kontinuerligt och i takt med att

behov och förutsättningar ändras, förändras även planen. Status för pågående projekt ser idag ut enligt följande;

- Kopparvägens förskola i Kallhäll går enligt plan och kommer att vara färdig under hösten 2017.
- I Jakobsberg ska bygget av nya Fyrspannvägens förskola starta och den beräknas vara klar till hösten 2018 enligt plan.
- Almarevägens förskola som enligt plan skulle vara klar under 2017 har försenats på grund av problem med upphandlingen. Förhoppningsvis kan upphandling ske under hösten 2017 och då bör förskolan kunna vara klar till våren 2019.
- Parkvägens förskola byggs i ett flerbostadshus i Barkarbystaden och beräknas vara klar under sommaren 2018.
- Olovslundskolan som byggs ut med 150 platser beräknas vara klar under våren 2018. Projektet innefattar också en omfattande renovering vilket har gjort att projektet blivit försenad mot ursprunglig tidplan med färdigställande till 2016.
- Förskolan i Söderdalen som enligt kapacitetsplanen behövdes till 2018 är nu planerad till 2020 på grund av förändrad planering för byggnation av flerbostadshusen i Söderdalen.

9. INVESTERINGAR

Investering, tkr	Budget 2017	Ombudget 2016	Tillgängligt 2017	Prognos 2017	Bokslut 2017	Avvikelse 2017
IT-utrustning	200	6 013	6 213	222	167	6 046
Inventarier	5 800	7 068	12 868	4 876	857	12 011
Totalt	6 000	13 081	19 081	5 098	1 024	18 057

Investeringarna inom Järfälla kommuns för- och grundskolor uppgår till 1 024 tkr under januari till april 2017. IT-utrustning står för 167 tkr och inventarier för 857 tkr. Prognosen för 2017 visar på 222 tkr i investeringar för IT-utrustning och 4,9 mnkr för övriga inventarier. Dessa inventarier avser främst möbler på de ny- och ombyggda enheterna Herrestaskolan och Kvarnskolan men även på Skälbyskolan, Björkebyskolan och Lundskolan.

Värt att notera är att Järfälla kommun kommer att byta IT-leverantörer under 2017 och det är inte klart hur det kommer att påverka kostnader och/eller investeringar. Det är fullt möjligt att det kan komma att öka behovet av investeringar av IT-utrustning och att de tillgängliga medlen kommer att användas. Närmare besked om detta kommer under kommande månader.

10. FRAMTIDEN

Att öka barns och elevers måluppfyllelse och resultat är huvuduppdraget. För att nå bättre resultat och ökad måluppfyllelse kommer fortsatta satsningar inom olika identifierade områden genomföras. I det systematiska kvalitetsarbetet behöver kunskapen om metoder för analys av resultat öka så att de åtgärder i enheternas förbättringsarbete som tas fram är väl grundade och förankrade i vetenskap och beprövad erfarenhet.

En utmaning som redan är ett faktum och som kommer att kvarstå är rekrytering av skolledare, lärare och specialistkompetenser, bland annat inom barn – och elevhälsans område. Svårigheten med rekrytering är densamma i hela landet och konkurrensen inom utbildningsområdet är stor. Det bidrar till en svårhanterlig lönestruktur där medarbetare med lång erfarenhet och anställning hamnar långt efter nyutbildade och nyanställda. Detta bidrar också till en personalrörlighet som kan inverka negativt på verksamheten.

Kommunens expansion och kapacitetsplanering är en stor fråga nu och under åren framöver. Nya bostadsområden kommer att kräva ständig uppmärksamhet för att rätt förskole- och grundskolekapacitet ska kunna skapas till rimliga kostnader. En viktig fråga att lösa framöver är de stora kostnader det innebär att starta upp en ny verksamhet. En konsekvens för nya verksamheter är svårigheten att få en ekonomi i balans då lokalerna ska inredas, material köpas in och förskolan/skolan ska bemannas innan verksamheten är fullt utbyggd.

11. BILAGA 1: KOMMUNALA FÖR- OCH GRUNDSKOLOR: PROGNOS PER ENHET

Tabellen nedan visar prognos för helåret 2017, budget 2017 och avvikelse mellan prognos och budget för Järfällas kommunala för- och grundskolor.

Järfälla kommun, för- och grundskolor	Pr./apr helår	Budget helår	Avvikelse helår
Aspnäs för- och grundskola	270	270	0
Barkarby för- och grundskola	5	0	5
Berghem-Vattmyra grundskolor	280	280	0
Björkebyskolan	262	0	262
Fastebol-Högby grundskolor	240	240	0
Fjällens för- och grundskola	0	0	0
Herresta för- och grundskola	-3839	-1839	-2000
Iljansboda-Kolarängens för- och grundskolor	-311	0	-311
Jakobsbergs förskolor	190	0	190
Järfälla Barn- och elevhälsa	313	0	313
Järfälla Språkcentrum	0	0	0
Kallhälls förskolor	3	0	3
Kvarnskolan	0	0	0
Källtorpskolan	318	230	88
Lundskolan	0	0	0
Neptuni för- och grundskola	0	0	0
Olovslundskolan	-230	270	-500
Sandviks för- och grundskola	0	0	0
Skälby för- och grundskola	0	0	0
Söderhöjdens förskolor	235	200	35
Söderhöjdens grundskolor	382	290	92
Ulvsättra för- och grundskola	0	0	0
Vattmyra förskolor	0	0	0
Viksjö förskolor	4	0	4
Viksjöskolan	0	0	0
Kommunala för- och grundskolor	-1878	-59	-1819